

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania J. Ś.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 5 kwietnia 2023 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 10 listopada 2021 r., sygn. akt III AUa 1603/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, wyrokiem z dnia 10 listopada 2021 r., oddalił apelację J. Ś. od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 3 czerwca 2020 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Gdańsku z dnia 27 grudnia 2018 r., stwierdzającej, że J.Ś., z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz ma obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej kwoty, nie niższej niż 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale w okresach: od 27 kwietnia 2004 r. do 9 września 2004 r., od 1 października 2004 r. do 15 sierpnia 2011 r., od 24 sierpnia 2011 r. do 17 sierpnia 2014 r. oraz od 23 października 2014 r. do 14 kwietnia 2015 r.

Przedmiotem sporu była ocena czy J. Ś. - jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym - emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz ma obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej kwoty, nie niższej 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji organu rentowego.

W sprawie ustalono również, że postanowieniem z 9 czerwca 2016 r. organ rentowy zawiesił postępowanie w sprawie wniosku z 15 stycznia 2015 r. o umorzenie należności z tytułu składek, złożonego na podstawie przepisów ustawy z 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r., poz. 1551).

Ponadto Sąd Okręgowy w Gdańsku, prawomocnym wyrokiem z 30 czerwca 2016 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji Prezesa KRUS z 7 listopada 2014 r. stwierdzającej, że ustało ubezpieczenie społeczne rolnika (J. Ś.) od 23 grudnia 2002 r. do 9 września 2004 r., od 1 października 2004 r. do 15 sierpnia 2011 r., od 24 sierpnia 2011 r. 17 sierpnia 2014 r. oraz od 23 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny uznał, że skoro w spornych okresach ubezpieczony prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i nie miał innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, spełnia on przesłanki do objęcia go tymi ubezpieczeniami właśnie z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik odwołującego się, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, to jest art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., po. 1009, dalej jako ustawa systemowa) w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości prawne powinno polegać na wskazaniu konkretnych przepisów prawa i na wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715). Uzasadnienie takiego wniosku wymaga merytorycznego wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie. Powyższego wymogu skarżący nie spełnił.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu i rentowym reguluje art. 6 ustawy systemowej, który stanowi, między innymi, że obowiązkowo wymienionym ubezpieczeniom podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz są osobami z nimi współpracującymi (art. 6 ust. 1 pkt 5). Z kolei z mocy art. 11 ust. 2 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej, osoby prowadzące pozarolniczą działalność w rozumieniu art. 8 ust. 6 podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu, a na ich wniosek - także dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Podstawą do powstania obowiązku ubezpieczenia społecznego z mocy art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej jest faktyczne wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 13 pkt 4 tej ustawy), czyli rzeczywiste podjęcie i prowadzenie działalności zarobkowej, wykonywanej w sposób zorganizowany i ciągły, w celu zarobkowym. Innymi słowy wykonywanie działalności pozarolniczej (gospodarczej) w rozumieniu art. 6 ust. pkt 5 ustawy systemowej, to rzeczywista działalność o cechach określonych w ustawach o działalności gospodarczej, czyli działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Ocena, czy jest wykonywana działalność gospodarcza należy przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero następnie do ich kwalifikacji prawnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r., II UK 259/11, LEX nr 1235838 oraz orzecznictwo powołane w jego uzasadnieniu). Podstawą faktyczną rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji było poczynienie ustalenia

faktycznego, że skarżący wykonywał czynności składające się na prowadzenie działalności gospodarczej. To ustalenie faktyczne jest wiążące w postępowaniu kasacyjnym.

Zatem ustalenie, że w spornym okresie ubezpieczony pozostawał poza system ubezpieczenia społecznego uzasadnia ochronę ryzyk socjalnych. Na tym polu nie ma przesłanek, by po raz kolejny wypowiadał się Sąd Najwyższy, zwłaszcza wobec ubogiej warty argumentacyjnej zawartej we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W doktrynie bezsporne pozostaje (III UZP 8/16), jakie skutki ma uruchomienie postępowania abolicyjnego względem kwestii podlegania ubezpieczeniu społecznemu w okresie nią objętym. Natomiast uchybienia – jeśli takowe istnieją – wymagają wskazania, przede wszystkim w warstwie przepisów prawa procesowego, a tych we wniosku brak.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. Sąd Najwyższy nie orzekł o kosztach procesu, bowiem pozwany domagał się ich zwrotu tylko w razie oddalenia skargi kasacyjnej, a do tego etapu nie doszło.

[SOP]

[a!]